

การสำรวจและเฝ้าระวังการแพร่ระบาดของโรคไข้หวัดนกในธรรมชาติ

ปีงบประมาณ พ.ศ. 2552

ดวงรัตน์ โพธิ์เที่ยง

ดวงรัตน์ โพธิ์เที่ยง. 2552. การสำรวจและเฝ้าระวังการแพร่ระบาดของโรคไข้หวัดนกในธรรมชาติ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2552. หน้า 36-47. ใน ผลงานวิจัย และรายงานความก้าวหน้างานวิจัย ประจำปี 2552. กลุ่มงานวิจัยสัตว์ป่า สำนักอนุรักษ์สัตว์ป่า กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช. กรุงเทพฯ.

ตั้งแต่มีการเริ่มระบาดของโรคไข้หวัดนกในประเทศไทย ในปี พ.ศ. 2547 กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ได้ดำเนินมาตรการเฝ้าระวังและป้องกันการแพร่ระบาดของโรคไข้หวัดนกอย่างต่อเนื่องจนถึงปัจจุบัน ภายใต้โครงการ แผนการป้องกันและควบคุมโรคในสัตว์ป่าธรรมชาติ (โรคไข้หวัดนก) โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. 2552 ได้กำหนดให้หน่วยงานในภาคสนาม 71 หน่วยงาน ทำการสำรวจและเก็บตัวอย่างเชื้อไข้หวัดนกจากนกในธรรมชาติ ทั้งในกอพยพ นกประจำถิ่น ในพื้นที่ที่เคยพบการระบาดของโรคไข้หวัดนก พื้นที่ที่มีรายงานสัตว์ปีกในปศุสัตว์ป่วยตาย พื้นที่ที่เป็น colony ของนก พื้นที่ซึ่งมีนกมาอาศัยเป็นจำนวนมาก ใกล้ชุมชน และในสวนสาธารณะ รวมทั้งนกที่เป็นสัตว์ของกลาง ครอบคลุมพื้นที่ 76 จังหวัดทั่วประเทศ

ผลการดำเนินการระหว่างเดือนตุลาคม 2551 ถึงเดือนตุลาคม 2552 ทำการเก็บตัวอย่างนกในธรรมชาติทั้งสิ้น 122 ชนิด จำนวน 5,578 ตัวอย่าง จากนก 15,855 ตัว ผลการตรวจไม่พบเชื้อไข้หวัดนก (H_5N_1)

หน่วยงานที่เก็บตัวอย่าง

ประกอบด้วย

- เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า	37	หน่วย
- เขตห้ามล่าสัตว์ป่า	23	หน่วย
- สถานีพัฒนาและส่งเสริมการอนุรักษ์สัตว์ป่า	6	สถานี
- สถานีวิจัยสัตว์ป่า	1	สถานี
- ส่วนอนุรักษ์สัตว์ป่า สำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์สัตว์ป่า	2	สถานี
- ด่านตรวจสัตว์ป่า	1	สถานี
- กลุ่มงานวิจัยสัตว์ป่า	1	หน่วย

วิธีการเก็บตัวอย่าง

เก็บตัวอย่างโดยวิธี Cloacal Swab ซึ่งใช้สำลีพันก้านไม้สอดเข้าไปในช่องทวารของนกวนให้รอบช่องทวาร แล้วใส่ในน้ำยาเก็บตัวอย่าง Tracheal Swab ใช้สำลีพันก้านไม้สอดเข้าไปในหลอดลมหรือการเก็บจากมูลนกใหม่ๆ นอกจากนี้ยังใช้วิธีการเก็บตัวอย่างจากเลือด และซากนก โดยทำการเก็บตัวอย่างปีละ 6 ครั้ง ในเดือนพฤศจิกายน – ธันวาคม มกราคม มีนาคม พฤษภาคม กรกฎาคม และกันยายน ทั้งนี้ได้กำหนดเป้าหมายให้มีการเก็บตัวอย่างปีละ 4,000 ตัวอย่าง ชนิดนกและจำนวนตัวอย่างที่เก็บในแต่ละเดือนรายจังหวัด แสดงในตารางที่ 1 และผลการเก็บตัวอย่างนกเพื่อสุ่มตรวจหาเชื้อโรคใช้หัวदनกของหน่วยงานในพื้นที่รับผิดชอบ แสดงในตารางที่ 2

ตารางที่ 1. ชนิดนกและจำนวนตัวอย่างที่สุ่มเก็บในแต่ละเดือน

ที่	เดือน ชนิดนก	จำนวนตัวอย่างเป้าหมายในแต่ละเดือน (ตัวอย่าง)							จังหวัดที่ต้องเก็บตัวอย่าง
		พฤศจิกายน	มกราคม	มีนาคม	พฤษภาคม	กรกฎาคม	กันยายน	รวม	
1	นกพิราบ	2	2	2	2	2	2	12	ทุกจังหวัด
2	นกกระจอก	2	2	2	2	2	2	12	ทุกจังหวัด
3	นกเอี้ยง	2	2	2	2	2	2	12	ทุกจังหวัด
4	นกกระตีด	3	3	3	3	3	3	18	จังหวัดปราจีนบุรี, สระแก้ว, นครนายก, พระนครศรีอยุธยา, อ่างทอง, ลพบุรี, สิงห์บุรี, สระบุรี, ฉะเชิงเทรา, สุพรรณบุรี, นครปฐม, ชัยภูมิ, พิษณุโลก, เพชรบูรณ์, นครสวรรค์, กำแพงเพชร, ชัยนาท, พิจิตร, สุโขทัย, นนทบุรี, ปทุมธานี และ กรุงเทพมหานคร
5	นกปากห่าง	3	3	3	3	3	3	18	จังหวัดพระนครศรีอยุธยา, อ่างทอง, ลพบุรี, สิงห์บุรี, ฉะเชิงเทรา, สุพรรณบุรี, นครปฐม, บุรีรัมย์, นครสวรรค์, พิจิตร, นนทบุรี และปทุมธานี

ตารางที่ 1. ชนิดนกและจำนวนตัวอย่างที่สุ่มเก็บในแต่ละเดือน (ต่อ)

ที่	เดือน ชนิดนก	จำนวนตัวอย่างเป้าหมายในแต่ละเดือน (ตัวอย่าง)							จังหวัดที่ต้องเก็บตัวอย่าง
		พฤศจิกายน	มกราคม	มีนาคม	พฤษภาคม	กรกฎาคม	กันยายน	รวม	
6	นกยาง	3	3	3	3	3	3	18	ทุกจังหวัด ยกเว้น จังหวัด สุราษฎร์ธานี, ประจวบคีรีขันธ์, ชุมพร, ระนอง, นครศรีธรรมราช, กระบี่, พังงา, ภูเก็ต, ตรัง, สตูล, ปัตตานี, ยะลา, นราธิวาส, แพร่, ลำปาง, ตาก, น่าน, เชียงใหม่, ลำพูน , แม่ฮ่องสอน และ กรุงเทพมหานคร
7	นกชายเลน	1	1	1	-	-	-	3	ทุกจังหวัด ยกเว้น จังหวัด ปัตตานี, ยะลา, นราธิวาส, แพร่, ลำปาง, ตาก, น่าน, เชียงใหม่, ลำพูน และ แม่ฮ่องสอน
8	นกเป็ดน้ำ	2	2	2	-	-	-	6	จังหวัดนครปฐม, สงขลา, พัทลุง, ชัยภูมิ, บุรีรัมย์, หนองคาย, พิษณุโลก, นครสวรรค์, เชียงราย และ พะเยา
9	นกนางแอ่น	4	4	4	-	-	-	12	จังหวัดสตูล, ยะลา, นครสวรรค์ และน่าน
10	นกนางนวล	-	10	-	-	-	-	10	กรุงเทพมหานคร

ตารางที่ 2 . การเก็บตัวอย่างนก เพื่อสำรวจหาเชื้อไข้หวัดนกของหน่วยงานในพื้นที่รับผิดชอบ

หน่วยงาน	จังหวัดที่ รับผิดชอบ	จำนวนเป้าหมาย		ผลการ ดำเนินงาน		หน่วยปฏิบัติ
		จำนวน ตัว	จำนวน ตัวอย่าง	จำนวน ตัว	จำนวน ตัวอย่าง	
สบอ. 1 (ปราจีนบุรี)	ปราจีนบุรี สระแก้ว	324	108	407	137	ส่วนอนุรักษ์สัตว์ป่า สบอ. 1 (ปราจีนบุรี)
	นครนายก	189	63	192	64	สถานีพัฒนาและส่งเสริมการ อนุรักษ์สัตว์ป่านครนายก
	พระนครศรีอยุธยา	243	81	248	84	ชลป. เขาคอก-เขาหินลาด
	อ่างทอง	243	81	279	93	สถานีพัฒนาและส่งเสริมการ อนุรักษ์สัตว์ป่าสระบุรี
	ลพบุรี	243	81	303	101	ชลป. ชับลึงกา
	สิงห์บุรี	243	81	378	126	ชลป. เขาสมโภชน์
	สระบุรี ลพบุรี	189	63	399	133	ชลป. เขื่อนป่าสักชลสิทธิ์
	ชัยนาท	189	63	223	76	ชลป. เขาเอราวัณ
	นนทบุรี ปทุมธานี	486	162	699	233	ชลป. วัดไผ่ล้อม
สบอ. 2 (ศรีราชา)	ชลบุรี	135	45	144	48	ชลป. เขาเขียว-เขาชมภู่
	สมุทรปราการ	135	45	153	51	ชลป. อ่างเก็บน้ำบางพระ
	ระยอง	135	45	141	47	ชลป. เขาชีโอน
	จันทบุรี	135	45	90	30	ชลป. เขาสอยดาว
	ตราด	135	45	162	54	ชลป. คลองเรือหวายเฉลิม พระเกียรติ
	ฉะเชิงเทรา	243	81	354	118	ชลป. เขาอ่างฤๅไน
สบอ. 3 (บ้านโป่ง)	ราชบุรี	135	45	159	62	ชลป. แม่น้ำภาชี
	สมุทรสาคร	135	45	135	45	ชลป. เขาประทับช้าง
	สมุทรสงคราม	135	45	149	50	ชลป. ถ้ำค้างคาว-เขาช่องพราน
	สุพรรณบุรี	243	81	224	78	ชลป. เขาสลักพระ
	กาญจนบุรี	135	45	135	45	ชลป. หุบไผ่ภูธร (ด้านตะวันตก)
		261	87	265	92	

..... นครปฐม
ผลงานวิจัย และรายงานความก้าวหน้างานวิจัย ประจำปี 2552

ชลป.อุทยานสมเด็จพระศรี
Wildlife Yearbook 11 (2009)

ตารางที่ 2 . การเก็บตัวอย่างนก เพื่อสำรวจหาเชื้อไข้หวัดนกของหน่วยงานในพื้นที่รับผิดชอบ

หน่วยงาน	จังหวัดที่ รับผิดชอบ	จำนวนเป้าหมาย		ผลการ ดำเนินงาน		หน่วยปฏิบัติ
		จำนวน ตัว	จำนวน ตัวอย่าง	จำนวน ตัว	จำนวน ตัวอย่าง	
						นครินทร์กาญจนบุรี
	เพชรบุรี	135	45	932	326	ชลป.เขากระปุก-เขาเตาหม้อ
สบอ. 4 (สุราษฎร์ธานี)	สุราษฎร์ธานี	117	39	117	39	ชลป.เขาคลองแสง
	ประจวบคีรีขันธ์	117	39	126	42	ชลป.อุทยานเสด็จในกรมกรม หลวงชุมพร(ด้านทิศเหนือ)
	ชุมพร	117	39	117	39	ชลป.อุทยานเสด็จในกรมกรม หลวงชุมพร(ด้านทิศใต้)
	ระนอง	117	39	122	39	ชลป.ควนแม่ยายหม่อน
	นครศรีธรรมราช	117	39	170	170	ชลป.บ่อล้อย
	กระบี่	117	39	120	40	ชลป.เขาประ-บางคราม
	พังงา	117	39	88	31	ชลป.โตนปวิวรรต
	ภูเก็ต	117	39	78	26	ชลป.เขาพระแทว
	ตรัง สตูล	270	90	256	87	ชลป.เขาน้ำพราย
สบอ. 6 (สงขลา)	สงขลา	153	51	135	55	ชลป.ทะเลสาบสงขลา
	พัทลุง	153	51	211	107	ชลป.ทะเลน้อย
	ปัตตานี	108	36	84	28	ชลป.เฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระ เทพฯ
	ยะลา	144	48	144	48	ชลป.ฮาลา-บาลา
	นราธิวาส	108	36	167	56	สถานีวิจัยสัตว์ป่า ป่าพรุ-ป่าฮาลา-บาลา
สบอ. 7 (นครราชสีมา)	นครราชสีมา	135	45	135	45	ส่วนอนุรักษ์สัตว์ป่า สบอ. 7(นครราชสีมา)
	ชัยภูมิ	207	69	210	70	ชลป.ผาผึ้ง
	บุรีรัมย์	207	69	188	63	ชลป.อ่างเก็บน้ำห้วยจรเข้มาก
สบอ. 8	มหาสารคาม	135	45	144	48	ชลป.ดุนลำพัน

ตารางที่ 2 . การเก็บตัวอย่างนก เพื่อสำรวจหาเชื้อไข้หวัดนกของหน่วยงานในพื้นที่รับผิดชอบ

หน่วยงาน	จังหวัดที่ รับผิดชอบ	จำนวนเป้าหมาย		ผลการ ดำเนินงาน		หน่วยปฏิบัติ
		จำนวน ตัว	จำนวน ตัวอย่าง	จำนวน ตัว	จำนวน ตัวอย่าง	
(ขอนแก่น)	ร้อยเอ็ด	135	45	147	49	ชลป.ถ้ำผาน้ำทิพย์
	กาฬสินธุ์	135	45	149	50	ชลป.ลำปาว
	ขอนแก่น	135	45	206	71	สถานีพัฒนาและส่งเสริมการ อนุรักษ์สัตว์ป่าลำปาว
	เลย หนองบัวลำภู	252	84	288	96	ชลป.ภูหลวง
	อุดรธานี	135	45	141	47	ชลป.ภูค้อ-ภูกระแต
สบอ. 9 (อุบลราชธานี)	อุบลราชธานี	135	45	170	54	ชลป.ยอดโดม
	อำนาจเจริญ	135	45	168	56	ชลป.บุณฑริก-ยอดมน
	ยโสธร	135	45	134	45	สถานีพัฒนาและส่งเสริมการ อนุรักษ์สัตว์ป่าอุบลราชธานี
	ศรีสะเกษ	135	45	135	45	ชลป.ห้วยศาลา
	สุรินทร์	135	45	132	44	ชลป.ห้วยทับทัน-ห้วยสำราญ
	มุกดาหาร สกลนคร	270	90	189	63	ชลป.ภูสีฐาน
สบอ.10 (อุดรธานี)	จ.นครพนม	135	45	135	45	ด่านตรวจสัตว์ป่านครพนม
	จ.หนองคาย	153	51	153	51	ชลป.บึงโขงหลง
สบอ.11 (พิษณุโลก)	จ.พิษณุโลก	207	69	282	94	ชลป.ภูเมี่ยง-ภูทอง
	จ.เพชรบูรณ์	189	63	251	85	ชลป.ตะเบาะ-ห้วยใหญ่
	จ.อุตรดิตถ์	135	45	135	45	ชลป.แม่จริม
สบอ.12 (นครสวรรค์)	นครสวรรค์	297	99	1,180	376	ชลป.บึงบอระเพ็ด
	กำแพงเพชร	189	63	180	61	ชลป.เขาสนามเพรียง
	อุทัยธานี	135	45	188	63	ชลป.ห้วยขาแข้ง
	พิจิตร	243	81	105	35	สถานีพัฒนาและส่งเสริมการ อนุรักษ์สัตว์ป่าห้วยขาแข้ง
สบอ.13	จ.แพร่	108	36	114	38	ชลป.ลำน้ำน่านฝั่งขวา

ตารางที่ 2 . การเก็บตัวอย่างนก เพื่อสุ่มตรวจหาเชื้อไข้หวัดนกของหน่วยงานในพื้นที่รับผิดชอบ

หน่วยงาน	จังหวัดที่ รับผิดชอบ	จำนวนเป้าหมาย		ผลการ ดำเนินงาน		หน่วยปฏิบัติ
		จำนวน ตัว	จำนวน ตัวอย่าง	จำนวน ตัว	จำนวน ตัวอย่าง	
(แพร่)	จ.ลำปาง	108	36	200	199	ขสป.ดอยผาเมือง
สบอ.14 (ตาก)	จ.ตาก	108	36	57	19	ขสป.อุ้มผาง
	จ.สุโขทัย	189	63	243	81	ขสป.ถ้ำเจ้าราม
สบอ.15 (เชียงราย)	จ.เชียงราย	153	51	135	45	ขสป.หนองบงคาย
	จ.พะเยา	153	51	219	73	ขสป.เวียงลอ
	จ.น่าน	144	48	174	58	ขสป.ดอยผาช้าง
สบอ.16 (เชียงใหม่)	จ.เชียงใหม่	108	36	108	36	ขสป.เชียงดาว
	จ.แม่ฮ่องสอน	108	36	105	35	ขสป.ลุ่มน้ำปาย
	จ.ลำพูน	108	36	108	36	สถานีพัฒนาฯ เชียงดอยสุเทพ
กลุ่มงานวิจัยสัตว์ป่า	กรุงเทพมหานคร	291	97	1,141	357	ส่วนกลาง กลุ่มงานวิจัยสัตว์ป่า
รวม		12,000	4,000	15,855	5,578	

ผลการตรวจเชื้อไข้หวัดนก

ไม่พบเชื้อโรคไข้หวัดนก (H5N1) ในนกธรรมชาติแต่อย่างใด รายละเอียดชนิดนกและจำนวนตัวอย่างที่เก็บเพื่อตรวจหาเชื้อไข้หวัดนกปรากฏในตารางที่ 3

ตารางที่ 3. ชนิดนกและจำนวนตัวอย่างที่ทำการเก็บ เพื่อตรวจหาเชื้อไข้หวัดนก ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2552

No.	ชนิดนก	ชื่อวิทยาศาสตร์	จำนวนตัวอย่าง	
			หลอด	ตัว
1	ไก่ป่า	<i>Gallus gallus</i>	1	1
2	ไก่ฟ้าพญาลอ	<i>Lophura diardi</i>	1	1
3	ไก่ฟ้าหลังขาว	<i>Lophura nychthemera</i>	3	9
4	ไก่ฟ้าหลังเทา	<i>Lophura leucomelana</i>	1	3
5	นกกระจอกตาส	<i>Passer flaveolus</i>	25	75
6	นกกระจอกเทศ	<i>Struthio camelus</i>	2	6
7	นกกระจอกบ้าน	<i>Passer montanus</i>	917	2,566
8	นกกระจอกใหญ่	<i>Passer domesticus</i>	4	12
9	นกกระจาบทอง	<i>Ploceus hypoxanthus</i>	5	15
10	นกกระจาบทรรมา	<i>Ploceus philippinus</i>	2	6
11	นกกระจาบทกลาย	<i>Ploceus manyar</i>	2	5
12	นกกระจักคีตล้า	<i>Phylloscopus fuscatus</i>	2	4
13	นกกระจักบธรรมดา	<i>Orthotomus sutorius</i>	1	3
14	นกกระจักบญ้าสีเรียบ	<i>Prinia inornata</i>	1	3
15	นกกระจักคีตข้หมู	<i>Lonchura punctulata</i>	366	1,093
16	นกกระจักคีตตะโปทขาว	<i>Lonchura striata</i>	1	3
17	นกกระจักคีตสีอิฐ	<i>Lonchura malacca</i>	6	18
18	นกกระจักคีตหัวขาว	<i>Lonchura maja</i>	3	9
19	นกกระจักแต้แต้แว้ด	<i>Vanellus indicus</i>	6	17
20	นกกระจักทุง	<i>Pelecanus philippensis</i>	1	1
21	นกกระจักปุดใหญ่	<i>Centropus sinensis</i>	1	1
22	นกกระจักเรียน	<i>Grus antigone</i>	1	2
23	นกกระจักสาแดง	<i>Ardea purpurea</i>	9	9
24	นกกระจักสานวล	<i>Ardea cinerea</i>	5	14
25	นกกระจักวก	<i>Amaurornis phoenicurus</i>	6	16
26	นกกระจักรวงหัวทงอก	<i>Garrulax leucolophus</i>	2	5
27	นกกระจักงเซนต์ดง	<i>Copsychus malabaricus</i>	9	12
28	นกกระจักงเซนต์บ้าน (ต่อ)	<i>Copsychus saularis</i>	1	1
29	นกกระจักกาน้ำเล็ก	<i>Phalacrocorax niger</i>	44	105
30	นกกระจักกาเหว่า	<i>Eudynamys scolopacea</i>	2	2
31	นกกระจักกิ้งโครงคอดำ	<i>Sturnus nigricollis</i>	7	21
32	นกกระจักกินเปี้ยว	<i>Todiramphus chloris</i>	2	6

ตารางที่ 3. ชนิดนกและจำนวนตัวอย่างที่ทำการเก็บ เพื่อตรวจหาเชื้อไข้หวัดนก ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2552

No.	ชนิดนก	ชื่อวิทยาศาสตร์	จำนวนตัวอย่าง	
			หลอด	ตัว
33	นกแก้วคอแหวนสีกุหลาบ	<i>Psittacula krameri</i>	1	1
34	นกแก้วชันคอนัวร์	<i>Aratinga solstitialis</i>	1	1
35	นกแก้วมาคอร์พันธุ์กรีนวิง	<i>Ara chloroptera</i>	1	1
36	นกแก้วมาคอร์พันธุ์ลูแอนโกลด์	<i>Ara araruana</i>	1	1
37	นกขมิ้นท้ายทอยดำ	<i>Oriolus chinensis</i>	7	9
38	นกขุนทอง	<i>Gracula religiosa</i>	1	1
39	นกขุนแผน	<i>Urocissa erythrorhyncha</i>	1	2
40	นกเขาขาว	<i>Geopelia striata</i>	24	56
41	นกเขาไฟ	<i>Streptopelia tranquebarica</i>	22	74
42	นกเขาใหญ่	<i>Streptopelia chinensis</i>	13	30
43	นกแซง	<i>Nycticorax nycticorax</i>	21	35
44	นกคอสั้นตีนไว	<i>Calidris alba</i>	4	12
45	นกเค้าแมว	<i>Glaucidium cuculoides</i>	1	1
46	นกเค้าแมวหูสั้น	<i>Asio flammeus</i>	1	1
47	นกจาบคาเล็ก	<i>Merops orientalis</i>	1	1
48	นกจาบผ่นปีกแดง	<i>Mirafra marionae</i>	1	3
49	นกชาปีไหน	<i>Caloenas nicobarica</i>	17	51
50	นกชายเลนเขียว	<i>Tringa ochropus</i>	4	12
51	นกชายเลนน้ำจืด	<i>Tringa glareola</i>	104	265
52	นกชายเลนบึง	<i>Tringa stagnatilis</i>	8	24
53	นกชายเลนปากกว้าง	<i>Limicola falcinellus</i>	10	30
54	นกชายเลนปากโค้ง	<i>Calidris ferruginea</i>	1	3
55	นกชายเลนปากแฉ่น	<i>Xenus cinereus</i>	9	34
56	นกแซงแซวหางปลา	<i>Dicrurus macrocercus</i>	2	4
57	นกเต้าดิน	<i>Actifis hypoleucos</i>	2	6
58	นกตะกรุม (ต่อ)	<i>Leptoptilos javanicus</i>	1	2
59	นกตีนเทียน	<i>Himantopus himantopus</i>	17	50
60	นกนือทใหญ่	<i>Calidris tenuirostris</i>	3	11
61	นกนางนวลเกล็ดดำปีกขาว	<i>Sterna leucopterus</i>	4	18
62	นกนางนวลเกล็ดธรรมดา	<i>Sterna hirundo</i>	23	69
63	นกนางนวลเกล็ดเล็ก	<i>Sterna albifrons</i>	13	45
64	นกนางนวลเกล็ดหงอนเล็ก	<i>Sterna bengalensis</i>	2	5
65	นกนางนวลธรรมดา	<i>Larus brunnicephalus</i>	35	37

ตารางที่ 3. ชนิดนกและจำนวนตัวอย่างที่ทำการเก็บ เพื่อตรวจหาเชื้อใช้หวัดนก ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2552

No.	ชนิดนก	ชื่อวิทยาศาสตร์	จำนวนตัวอย่าง	
			หลอด	ตัว
66	นกนางแอ่นตะโพกแดง	<i>Hirundo daurica</i>	1	3
67	นกนางแอ่นบ้าน	<i>Hirundo rustica</i>	94	362
68	นกปรอดคอลาย	<i>Pycnonotus finlaysoni</i>	3	3
69	นกปรอดสวน	<i>Pycnonotus blanfordi</i>	4	12
70	นกปรอดสีซี้เถ้า	<i>Hemixos flavela</i>	1	1
71	นกปรอดหน้าवल	<i>Pycnonotus goiavier</i>	3	3
72	นกปรอดหัวโขน	<i>Pycnonotus jocosus</i>	24	69
73	นกปากซ่อมหางเข็ม	<i>Gallinago stenura</i>	2	5
74	นกปากซ่อมหางพัด	<i>Gallinago gallinago</i>	4	10
75	นกปากห่าง	<i>Anastomus oscitans</i>	432	1,304
76	นกปากแอ่นหางลาย	<i>Limosa lapponica</i>	16	75
77	นกเป็ดผีเล็ก	<i>Tachybaptus ruficollis</i>	3	9
78	นกโป่งวิด	<i>Rostratula benghalensis</i>	4	10
79	นกพงคิ้วดำ	<i>Acrocephalus bistrigiceps</i>	3	10
80	นกพงตึกแดนท้ายทอยสีเทา	<i>Locustella certhiola</i>	1	1
81	นกพงใหญ่พันธุ์ญี่ปุ่น	<i>Acrocephalus arundinaceus</i>	4	9
82	นกพริก	<i>Metopidius indicus</i>	1	3
83	นกพลิกหิน	<i>Arenaria interpres</i>	3	11
84	นกพิราบป่า	<i>Columba livia</i>	1,087	3,065
85	นกโพระดกธรรมดา	<i>Megalaima lineata</i>	2	5
86	นกยอดข้าวหางแพนหัวแดง	<i>Cisticola exilis</i>	1	3
87	นกยอดหญ้าหัวดำ	<i>Saxicola torquata</i>	1	3
88	นกยางกรอกพันธุ์จีน (ต่อ)	<i>Ardeola bacchus</i>	111	319
89	นกยางกรอกพันธุ์ขาว	<i>Ardeola speciosa</i>	21	61
90	นกยางเขียว	<i>Butorides striatus</i>	4	10
91	นกยางควาย	<i>Bubulcus ibis</i>	73	216
92	นกยางดำ	<i>Dupetor flavicollis</i>	1	3
93	นกยางโทนน้อย	<i>Egretta intermedia</i>	63	189
94	นกยางโทนใหญ่	<i>Egretta alba</i>	20	59
95	นกยางเปี่ย	<i>Egretta garzetta</i>	160	449
96	นกยางไฟธรรมดา	<i>Ixobrychus cinnamomeus</i>	17	40
97	นกสตันท์คอแดง	<i>Calidris ruficollis</i>	21	67
98	นกสตันท์นิ้วยาว	<i>Calidris subminuta</i>	1	3

ตารางที่ 3. ชนิดนกและจำนวนตัวอย่างที่ทำการเก็บ เพื่อตรวจหาเชื้อไข้หวัดนก ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2552

No.	ชนิดนก	ชื่อวิทยาศาสตร์	จำนวนตัวอย่าง	
			หลอด	ตัว
99	นกสตันท์อกเทา	<i>Calidris temminckii</i>	1	3
100	นกสาลิกาเขียว	<i>Cissa chinensis</i>	1	2
101	นกหัวโตทรายเล็ก	<i>Charadrius mongolus</i>	71	267
102	นกหัวโตทรายใหญ่	<i>Charadrius leschenaultii</i>	12	49
103	นกหัวโตเล็กขาเหลือง	<i>Charadrius dubius</i>	2	4
104	นกหัวโตสีเทา	<i>Pluvialis squatarola</i>	1	3
105	นกหัวโตหลังจุดสีทอง	<i>Pluvialis fulva</i>	1	3
106	นกอีแอ่นปากขาวแดง	<i>Rallina fasciata</i>	2	2
107	นกอีโก้ยเล็ก	<i>Numenius phaeopus</i>	7	24
108	นกอีโก้ยใหญ่	<i>Numenius arquata</i>	6	23
109	นกอีโก้ง	<i>Porphyrio porphyrio</i>	2	6
110	นกอีแรดแถบอกดำ	<i>Rhipidura javanica</i>	3	9
111	นกอีมี	<i>Dromaius novaehollandiae</i>	2	6
112	นกอีล้ำ	<i>Gallinula chloropus</i>	1	1
113	นกอีลุ่ม	<i>Gallicrex cinerea</i>	1	1
114	นกเอี้ยงควาย	<i>Acridotheres fuscus</i>	2	6
115	นกเอี้ยงต่าง	<i>Sturnus contra</i>	47	136
116	นกเอี้ยงสาริกา	<i>Acridotheres tristis</i>	884	2,471
117	นกเอี้ยงหงอน	<i>Acridotheres grandis</i>	147	440
118	นกเอี้ยงหัวสีทอง (ต่อ)	<i>Ampeliceps coronatus</i>	1	1
119	นกแอ่นทุ่งใหญ่	<i>Gallicrex cinerea</i>	3	9
120	นกแอ่นพง	<i>Acridotheres fuscus</i>	10	30
121	เป็ดแดง	<i>Dendrocygna javanica</i>	133	290
122	เหยี่ยวนกกระจอกเล็ก	<i>Accipiter virgatus</i>	1	3
123	นกกระปูด ไม่ระบุชนิด		4	12
124	นกกะเต็น ไม่ระบุชนิด		4	12
125	นกเขา ไม่ระบุชนิด		4	12
126	นกเงือก ไม่ระบุชนิด		1	1
127	นกชายเลน ไม่ระบุชนิด		90	264
128	นกเต่าตีนห่าน ไม่ระบุชนิด		1	3
129	นกนางนวลแกลบ ไม่ระบุชนิด		1	1
130	นกปรอด ไม่ระบุชนิด		2	6
131	นกปากซ่อม ไม่ระบุชนิด		3	9

ตารางที่ 3. ชนิดนกและจำนวนตัวอย่างที่ทำการเก็บ เพื่อตรวจหาเชื้อไข้หวัดนก ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2552

No.	ชนิดนก	ชื่อวิทยาศาสตร์	จำนวนตัวอย่าง	
			หลอด	ตัว
132	นกยาง ไม่ระบุชนิด		143	406
133	นกหัวโต ไม่ระบุชนิด		3	9
		รวม	5,578	15,855

สรุป

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2552 ไม่พบว่าการติดเชื้อไข้หวัดนกในนกธรรมชาติแต่อย่างใด และไม่มีการรายงานการแพร่ระบาดของโรคไข้หวัดนกในสัตว์ปีก ปศุสัตว์ เช่นกัน อย่างไรก็ตามพบว่า ใน พ.ศ. 2552 มีการแพร่ระบาดของไวรัสไข้หวัดใหญ่สายพันธุ์ 2009 (H_1N_1) หรือไวรัสไข้หวัดใหญ่สายพันธุ์ใหม่ 2009 ซึ่งมีการแพร่ระบาดไปยังประชาชน มีผู้เสียชีวิต และผู้ป่วยทั่วโลก รวมทั้งประเทศไทย ด้วยเช่นกัน รัฐบาลยังคงให้หน่วยงานที่รับผิดชอบเตรียมความพร้อมในการเฝ้าระวังป้องกันการแพร่ระบาดของโรคไข้หวัดนกและการแพร่ระบาดของโรคไข้หวัดใหญ่อย่างต่อเนื่อง เพื่อป้องกันการผสมข้ามสายพันธุ์ระหว่างไวรัสไข้หวัดนกกับไวรัสไข้หวัดใหญ่อื่นๆ ซึ่งอาจก่อให้เกิดการกลายพันธุ์ เป็นสายพันธุ์ใหม่ที่อันตรายยิ่งขึ้น